

Εξώφυλλο

ISSN: 2944-9391

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2023 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #277

ΑΠΟ ΤΟ... ΘΡΥΛΙΚΟ 2651046777 ΣΤΟ QR CODE

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 Εμπορικός Σύλλογος Ιωαννίνων: «Η Κυριακή είναι αργία»

ΜΕ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ του ο Εμπορικός Σύλλογος Ιωαννίνων ζητάει την παραμονή της κυριακάτικης αργίας... ενόψει της αυριανής, 26/11 «ανοιχτής» Κυριακής ελέω Black Friday-Cyber Monday
<https://typos-i.gr/article/emporikos-sylogos-iwanninwn-h-kyriakh-einai-argia>

2 Υποστελέχωση, καθαί- ρέσεις και προσλήψεις προ... εικοσαετίας

Ο σύλλογος Διοικητικών Υπαλλήλων Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ζητάει, με ανακοίνωσή του, την άμεση επαναπρόσληψη δύο εργαζόμενων που εργάζονται σε εργοστάσιο, στη φύλαξη.
<https://typos-i.gr/article/kombos-egnatias-oxi-o-dromos-poy-8a-eperepe-na-yparxei>

3 Πνευματικό Κέντρο: Τι ετοιμάζει για τα Χριστούγεννα

εορταστικό του πρόγραμμα ανακοίνωσε το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών. Το πρόγραμμα κινείται στα πολύ συνηθισμένα (συν τα εργαστήρια στα ΚΔΑΠ της πόλης) και αφορά κυρίως εκδηλώσεις με τη συμμετοχή των μουσικών τμημάτων της δομής.
<https://typos-i.gr/article/pneumatiko-kentro-dhmoy-iwannitwn-ti-etoimazei-gia-ta-xristoyenna>

4 Ένας οδηγός εκδηλώσεων για τον Δεκέμβριο

<https://typos-i.gr/article/giannena-enas-odhgos-ekdhlwsewn-gia-ton-dekembrio>

Αν σας **αρέσει** ο Τύπος Ιωαννίνων, μπορείτε να τον **στηρίξετε**

Ο Τύπος Ιωαννίνων typos-i.gr μπαίνει στα 7 χρόνια ζωής. Το καλοκαίρι του 2023 θα τα κλείσουμε.

Μέχρι σήμερα, οι εργαζόμενοι-ες του Τύπου έχουμε καταφέρει πράγματα που συνήθως χρειάζονται πολύ περισσότερο χρόνο για να γίνουν:

Εδώ μπορείτε να διαβάσετε τις ειδήσεις, γνωρίζοντας ότι θα βρείτε αναλυτικά, έγκυρα στοιχεία, χωρίς «φτηνά κόλπα», με σεβασμό στο αναγνωστικό κοινό, αλλά και σε όσους-ες είναι αποδέκτες της κριτικής. Οι καιροί είναι δύσκολοι για όλους και όλες. Είναι και για εμάς.

Οι καιροί δεν είναι εύκολοι για ένα ανεξάρτητο μέσο ενημέρωσης, αυτοδιαχειριζόμενο, με κανονικές θέσεις εργασίας, από το οποίο ζούνε -ως μοναδική δουλειά- οι εργαζόμενοι-ες του.

Τι σας αφορούν αυτά; Μπορεί και τίποτα.

Αν όμως νιώθετε ότι σας αφορούν, υπάρχει η δυνατότητα να στηρίξετε τον Τύπο Ιωαννίνων.

Μπορείτε να διαλέξετε κάποια από τις συνδρομές που παρέχονται μέσω της πλατφόρμας Patreon.

Οι συνδρομητές-τριες, μέσω της πλατφόρμας, **έχουν**

πρόσβαση σε υλικό που δεν κυκλοφορεί στο site ή μπορούν να διαβάσουν πρώτα, πχ το Εξώφυλλο, εκεί, πριν αυτό κυκλοφορήσει.

Επίσης, **συμμετέχουν αυτόματα σε κληρώσεις για εισιτήρια θεαμάτων** στην πόλη των Ιωαννίνων.

Κάθε **καινούργια συνδρομή, συνοδεύεται από ένα αντίτυπο του βιβλίου** «Οι αποστάτες, τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι».

Αν το αποφασίσετε, η διαδικασία είναι απλή: Ακολουθείτε τον σύνδεσμο: https://www.patreon.com/TyposI?fan_landing=true

- Φτιάχνετε έναν λογαριασμό (με τον κλασικό τρόπο, mail-κωδικός)
- Διαλέγετε τη συνδρομή
- Πληρώνετε με κάρτα ή paypal

Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθείτε τη συνδρομή σας (και το αποκλειστικό υλικό, τις προσφορές κ.λπ.), είτε από το λογαριασμό σας στο patreon, είτε από την εφαρμογή του patreon, για κινητά.

Εκτός του patreon, ένας ακόμα τρόπος ενίσχυσης είναι το paypal

Εδώ, μπορείτε να καταθέσετε κάποιο ποσό: [paypal.me/sxhma](https://www.paypal.com/txhma)

Ακόμα όμως και δεν κάνετε τίποτα από όλα αυτά, και πάλι ευχαριστούμε για όλα.

ΘΕΑΤΡΟ

4, 9, 10 ΚΑΙ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«ΟΙ ΗΛΙΘΙΟΙ»

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ «Κύκλος» [Αραβαντινού 14] ανεβάζει το έργο του Νιλ Σάιμον «Οι Ηλίθιοι» στις 4, 9, 10 και 11 Δεκεμβρίου, στις 21:00.

Τη σκηνοθεσία έχει κάνει η Μίνα Παππά. Παίζουν: Πέτρος Χριστακόπουλος, Γιάννης Παπαγεωργίου, Γεωργία Διακοπούλου, Μίνα Παππά, Γιάννης Κράβαρης, Κωνσταντίνος Κιτσάκης, Μαρία Ευσταθοπούλου, Λένα Σοκορέλη, Νεφέλη Θεμελή και Χρήστος Χρήστου.

Τιμή εισιτηρίου: 12 € και 10 € μειωμένο. Τηλέφωνο κρατήσεων 2651-181480 & 6979139705.

10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ»

ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «Ο Βασιλιάς με το δέντρο στην καρδιά» θα ανεβάζει η θεατρική ομάδα «Μπαγαμπόντο» κάθε Κυριακή, έως 17 Δεκεμβρίου, στις 11:30, στο «Θυμωμένο Πορτραίτο» [Καποδιστρίου 20].

Πρόκειται για ένα ηπειρωτικό παραμύθι. Διασκευή, Σκηνοθεσία, Ερμηνεία: Κίκα Ζαχαριάδου, Γιάννης Κοντός. Διάρκεια Παράστασης: 60 λεπτά. Από 4 ετών.

Τιμές Εισιτηρίων: Κανονικό: 10 ευρώ, Μειωμένο: 8 ευρώ (Κάτω των 16 ετών, άνω των 65 ετών, ΑμεΑ, άνεργοι, φοιτητές και σπουδαστές), Οικογενειακό: 30 ευρώ [2 ενήλικες και 2 παιδιά] [Και δεν διατίθεται τερματικό POS]. Απαραίτητη η τηλεφωνική κράτηση θέσεων. Τηλ 6947888501.

8 ΚΑΙ 9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΠΡΟΣΩΠΟ ΓΥΝΑΙΚΑΣ»

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «Ο πόλεμος δεν έχει πρόσωπο γυναίκας», βασισμένη στο έργο της βραβευμένης με Νόμπελ Λογοτεχνίας (2015) Λευκορωσίδας δημοσιογράφου και συγγραφέα Σβετλάνα Αλεξίεβιτς, έρχεται στα Γιάννενα, στο Καμπέριο Θέατρο, στις 8 και 9 Δεκεμβρίου, στις 21:00. Η παράσταση θα ανέβει σε συνεργασία με το ΔΗΠΕΘΕ Ιωαννίνων. Η σύλληψη και η ερμηνεία είναι της Κάτιας Γέρου και της Ναταλίας Γεωργοσοπούλου, ενώ η δραματουργική επεξεργασία του Παντελή Μπουκάλα. Την καλλιτεχνική επιμέλεια έχει κάνει ο Σάββας Στρούμπος. Πληροφορίες/κρατήσεις θέσεων: Τηλ: 6947656041. Εισιτήριο: 15 ευρώ, 12 ευρώ το μειωμένο. Ισχύουν εκπτώσεις σε ομαδικές κρατήσεις άνω των 7 ατόμων. Προπώληση: more.com

ΣΙΝΕΜΑ

4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«4 ΜΗΝΕΣ, 3 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ 2 ΗΜΕΡΕΣ»

ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ σωματείο «Εξαύδα» προβάλλει στον χώρο του [Κουντουριώτου 31] στις 4 Δεκεμβρίου, στις 20:15, την ταινία του Κριστιάν Μουγκίου «4 μήνες, 3 εβδομάδες και 2 μέρες». Αντί εισιτηρίου, οικονομική ενίσχυση 2 ευρώ.

10 ΚΑΙ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«ΔΥΣΤΥΧΩΣ ΑΠΟΥΣΙΑΖΑΤΕ»

ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ σωματείο «Εξαύδα» προβάλλει στον χώρο του [Κουντουριώτου 31] στις 10 και 11 Δεκεμβρίου, στις 20:15, την ταινία του Κεν Λόουτς «Δυστυχώς απουσιάζατε» (2019) Αντί εισιτηρίου, οικονομική ενίσχυση 2 ευρώ.

LIVE

10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

D3lta

Ο ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΟΣ περφόρμερ και τραγουδοποιός, με επιρροές από την αγγλική ροκ μουσική, ο D3LTA, μετά την περιοδεία του σε Αγγλία και Σκωτία με τους Scouting for Girls, ο D3lta, έρχεται για live σε τρεις πόλεις στην Ελλάδα: Αθήνα, Πάτρα και Γιάννενα. Και στις τρεις αυτές συναυλίες, μαζί του θα είναι το βρετανικό σχήμα με τον Angelos Serras στην κιθάρα, την Alex Hancock στην μπάσο και τα φωνητικά και τον Josh Carlin στα τύμπανα. Η συναυλία στα Γιάννενα, θα γίνει στις 10 Δεκεμβρίου, στον Πολυχώρο Αγορά.

10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Γιαγκίνηδες

ΜΕΤΑ από τη συναυλιακή τους εμφάνιση στην Αυστραλία στις 25 Νοεμβρίου, οι Γιαγκίνηδες με τα ρεμπέτικα τραγούδια τους θα επιστρέψουν στην Ελλάδα για μια σειρά συναυλιών. Ένας από τους σταθμούς τους και τα Γιάννενα, και ο Πολυχώρος Αγορά, στις 10 Δεκεμβρίου.

10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Παιδί Τραύμα

ΤΟ ΠΑΙΔΙ Τραύμα και η μπάντα του γυρνάνε την Ελλάδα παρουσιάζοντας το πρόσφατο άλμπουμ «Μέινστριμ», που κυκλοφορεί από τη United We Fly. Έρχονται και στα Γιάννενα, στις 10 Δεκεμβρίου, στο Route 66. Προπώληση more.com/music/paidi-trauma-meinstrim-tour-2023/, Route 66, Manthos Optical. Τιμές εισιτηρίων προπώληση: 10€, ταμείο: 12€

«Ψηφιακή μετακίνηση» στα Γιάννενα: Πού βρισκόμαστε το 2023

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Η υπόθεση της «ψηφιακής μετακίνησης» στα Γιάννενα, είναι κάπως... πικραμένη και κυμαίνεται από το «πίσω από τον ήλιο» μέχρι κάποιες δειλές προσπάθειες τα τελευταία χρόνια. Καταρχάς διευκρινίζεται ότι η ουσία των

μετακινήσεων δεν βρίσκεται μόνο ή κυρίως στις ψηφιακές υπηρεσίες και ευκολίες που προσφέρουν, αλλά στο πόσο καλές, συμφέρουσες, πυκνές, ασφαλείς και περιβαλλοντικά φιλικές είναι. Πολλά από αυτά τα επίθετα, δεν καλύπτονται στα Γιάννενα... Ας δούμε όμως την «ψηφιακή ταυτότητα» πέντε τομέων μαζικής μετακίνησης (όλων ιδιωτικών...) στα Γιάννενα:

ΤΑΞΙ

ΤΑ ΤΑΞΙ και οι ψηφιακές εφαρμογές έχουν ένα κάπως παραγμένο παρελθόν, στην Ελλάδα. Ο ερχομός της Uber προκάλεσε αντιδράσεις, καθώς η εφαρμογή συνοδεύταν από το άνοιγμα του επαγγέλματος. Οι αντιδράσεις των επαγγελματιών, παρότι τότε (πριν από μια δεκαετία) χαρακτηρίστηκαν συλλήβδην «αναχρονιστικές», είχαν αρκετά βάσιμα επιχειρήματα και δίκιο. Σήμερα, στα Γιάννενα είναι δυνατή η «προπαραγγελία» μιας διαδρομής με ταξί, μέσω εφαρμογών. Το παλιό κλασικό ραδιοταξί, απαντάει και στο... θρυλικό 2651046777, αλλά **έχει και δική του εφαρμογή** που μπορείτε να την εγκαταστήσετε στο κινητό σας. Η εταιρία TaxiPlan επίσης, συνεργάζεται με επαγγελματίες ταξί στα Γιάννενα και παρέχει υπηρεσίες μέσω εφαρμογής.

ΑΣΤΙΚΟ ΚΤΕΛ

ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΚΤΕΛ Ιωαννίνων έχει κάνει κάποια βήματα στην «ψηφιακή εξυπηρέτηση» τα τελευταία χρόνια, χωρίς πάντα να συνοδεύονται από καίριες βελτιώσεις στις υπηρεσίες που προσφέρει, στα δρομολόγιά του, ειδικά από και προς πανεπιστήμιο. Στη σελίδα του λοιπόν, astiko-ioannina.gr παρέχεται η δυνατότητα στους επιβάτες να δούνε πού υπάρχουν στάσεις και πότε περνάνε τα δρομολόγια, ανά ημέρα. Επίσης, μέσω qrcode ή με τον σειριακό αριθμό της «ΑΣΙ Buscard» μπορεί ο/η κάτοχος να ελέγξει το υπόλοιπο που έχει σε διαδρομές, ανάλογα με την περίπτωση. Επίσης, σε κάθε στάση υπάρχει qrcode που οδηγεί σε αντίστοιχο χώρο στην ιστοσελίδα του ΚΤΕΛ. Βέβαια, προϋποθέτει και τη σχετική «δεξιότητα», να σκανάρεις δηλαδή το qrcode (το τετραγωνάκι που μοιάζει με λαβύρινθο), κάτι που δεν είναι δεδομένη εξοικείωση για όλους-ες τους επιβάτες.

ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΟ ΚΤΕΛ

ΤΟ ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΟ ΚΤΕΛ βασίζεται ιδιαίτερα στο φθηνότερο, συγκριτικά με το ΙΧ ή το αεροπλάνο, υπεραστικό ταξίδι. Κατά τα λοιπά, οι ψηφιακές του υπηρεσίες δεν κερδίζουν και κανένα βραβείο καινοτομίας και μπορούν να χαρακτηριστούν πολύ βασικές, ειδικά για την εποχή. Οι επιβάτες μπορούν να κλείσουν εισιτήριο **μέσω της ιστοσελίδας του υπεραστικού ΚΤΕΛ** και να διαλέξουν τη θέση στην οποία θα κάτσουν και να πληρώσουν με ePay (με την τραπεζική τους κάρτα).

ΔΙΟΔΙΑ

ΕΔΩ και δύο περίπου χρόνια, τόσο η Ιόνια, όσο και η Εγνατία οδός διαθέτουν πλέον «tabs», τις συσκευές που κολλάμε στο παρμπρίζ του αυτοκινήτου για να περνάμε από τα διόδια. Τόσο η Ιόνια, όσο και η Εγνατία, έχουν σχετικές εφαρμογές για φορητές συσκευές, όπου οι πολίτες μπορούν να καθορίζουν και να βλέπουν το υπόλοιπό τους. Επίσης, κατά περίπτωση, με τη χρήση του pass παρέχονται και εκπτώσεις, όχι όμως πάντα, καθώς οι παραχωρησιούχοι... «δαγκώνουν» και το κόστος χρήσης των δρόμων είναι πολύ υψηλό.

ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ

ΕΚΕΙ τα πράγματα είναι πιο συγκεκριμένα: το μονοπώλιο της Aegean παρέχει τη δυνατότητα κλεισίματος εισιτηρίου και τσεκ ιν μέσω της ιστοσελίδας ή και της εφαρμογής της εταιρίας. Κατά περίπτωση, μπορεί να βρείτε και φθηνότερα εισιτήρια που πλέον, είναι τόσο ακριβά όσο και ένα (ακριβό) ταξίδι με αυτοκίνητο, προς Αθήνα...

...και μια ποδηλατική ιστορία από το πρόσφατο παρελθόν

Ένα καινούργιο «μοντέλο αστικής μετακίνησης» στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο, είναι τα ηλεκτρονικά πατίνια και ποδήλατα, τα οποία χρησιμοποιούνται με έναν τρόπο αναλογικής μίσθωσης, μέσω εφαρμογών σε κινητά. Στα Γιάννενα για ένα σύντομο γενικά διάστημα, για πέντε χρόνια περίπου, υπήρχαν κοινόχρηστα ποδήλατα που προσφέρονταν για δωρεάν χρήση. Το 2017, εξαφανίστηκαν...

Οι «25+1
ρετρό
ιστορίες»

ΚΑΙ
«Οι 'αποστάτες'
τα ρέντζελα
και οι δήμαρχοι»

Οι δύο
εκδόσεις
του Τύπου
Ιωαννίνων
και της
ΣΧΗΜΑ ΚΟΙΝΣΕΠ
στα βιβλιοπωλεία
των Ιωαννίνων

Από τη «χώρα του Παπίγκου» στο Πάπιγκο

[ΤΗΣ **ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ**]

Το Πάπιγκο Ζαγορίου δεν χρειάζεται συστάσεις. Το (Μεγάλο) Πάπιγκο και το Μικρό Πάπιγκο –ο μεγάλος και ο μικρός μαχαλάς, όπως λέγονταν κάποτε– είναι από τα πιο γνωστά χωριά της Ελλάδας, από τους πιο δημοφιλείς ορεινούς προορισμούς.

Η προέλευση και η σημασία της ονομασίας «Πάπιγκο» έχει δυσκολέψει αρκετά τους μελετητές.

Το όνομα αναφέρεται για πρώτη φορά σε γραπτό κείμενο περίπου στα μέσα του 14ου αιώνα. Αρχικά όμως αφορούσε μια ευρύτερη περιοχή, τη «χώρα του Παπίγκου», που περιλάμβανε αρκετά χωριά του Ζαγορίου. «... η χώρα του Παπίγκου (του δικού μας) ήτο κατά τους μέσους αιώνες ευρεία περιφέρεια περί την σημερινήν κώμην Πάπιγκον και το ομώνυμον όρος εις τα βόρεια των Ιωαννίνων περιλαμβάνουσα πολλά χωριά του δυτικού Ζαγορίου. Οι ορεινοί όγκοι του Παπίγκου αποτελούν απόρθητον αντέρεισμα υπεράνω των ευφόρων κοιλάδων, αι οποίαι εκτείνονται από των πηγών του Καλαμά μέχρι της συμβολής του Αώου με τον Βοϊδομαίτην» επισημαίνει ο γιαννιώτης ιστορικός Λέανδρος Βρανούσης (1921-1993) αναφερόμενος στο απωλεσθέν «Χρονικός της άλλοτε ποτέ επαρχίας Παπίγκου».

Ο γλωσσολόγος Κώστας Ευ. Οικονόμου («Τα οικωνύμια του Νομού Ιωαννίνων-Γλωσσολογική Εξέταση», 2002, Ιωάννινα) υποστηρίζει ότι το τοπωνύμιο πρέπει να θεωρηθεί αλβανικός σχηματισμός. Η παρουσία Αλβανών στην Ήπειρο μαρτυρείται από

τον 14ο αιώνα. Ο Οικονόμου αναφέρει ότι ο αλβανικός αυτός σχηματισμός αποδίδεται στη σύνθεση του στερηπτικού μορίου ρα και του ουσιαστικού *rengu* (ενέχυρο // όμπρος). Επισημαίνει δε ότι ίδιας ετυμολογικής αρχής πρέπει να θεωρηθεί και το ορωνύμιο της Αλβανίας *Maja e Papingut* («η κορυφή του Papingu») που βρίσκεται κοντά στην Πρεμετή.

Σε μια πρόσφατη μελέτη του («Τύμφη και Πάπιγκο: Μια αναθεώρηση και μια ετυμολογία»), ο ερευνητής Χαράλαμπος Χαρίσης δίνει μια εναλλακτική ετυμολογία. Πιθανολογεί ότι το αλβανικό *ras* που σημαίνει «μετά, πίσω» και το οποίο συσχετίζεται με το συνδετικό *ra* που σημαίνει «χωρίς» αλλά και «μετά». Το δεύτερο συνθετικό θεωρεί ότι είναι το αλβανικό *ringë* που σημαίνει «κορυφή». Επομένως, «Πάπιγκο», σύμφωνα με την πρότασή του, σημαίνει στα αλβανικά «μετά την κορυφή».

Πέραν των ετυμολογικών ζητημάτων, οι βάσεις για την τουριστική ανάπτυξη του Πάπιγκου τέθηκαν το 1975, όταν ξεκίνησαν οι πρώτες προσπάθειες σύνδεσης του τουρισμού με παραδοσιακούς οικισμούς μέσω ενός προγράμματος του ΕΟΤ.

Το πρόγραμμα διατήρησης και ανάπτυξης παραδοσιακών οικισμών 1975-1992 του ΕΟΤ είχε ως στόχο να συντηρηθούν, να αναστηλωθούν και να διατηρηθούν κτίρια και σύνολα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και να διαμορφωθούν ξενώνες ή κτήρια κοινής χρήσης. Αρχικά, σε αυτό το πρόγραμμα συμμετείχαν έξι οικισμοί, μεταξύ αυτών το Πάπιγκο.

Πέραν των ετυμολογικών ζητημάτων, οι βάσεις για την τουριστική ανάπτυξη του Πάπιγκου τέθηκαν το 1975, όταν ξεκίνησαν οι πρώτες προσπάθειες σύνδεσης του τουρισμού με παραδοσιακούς οικισμούς μέσω ενός προγράμματος του ΕΟΤ.

ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΤΑΞΙΔΙΑ

Κομψότητα και πείσμα στο Σαν Σεμπασιάν

Ένα ταξίδι δεν είναι απλώς μια μετάβαση. Είναι γνωριμία με τόπους και ανθρώπους, είναι ιδέες, είναι εμπειρίες, είναι εικόνες και εντυπώσεις, είναι έμπνευση. Κάθε ταξίδι συνδέεται με μια πλούσια θεματολογία: από την τουριστική βιομηχανία μέχρι τις συγκοινωνίες, από τη γεωγραφία μέχρι την ιστορία, από τη λογοτεχνία μέχρι την τέχνη και από την οικονομική και κοινωνική οργάνωση μέχρι την οικολογία.

Στο πλαίσιο συνεργασίας του με τον «Τύπο Ιωαννίνων», ο Γιάννης Πα-

παδημητρίου, δικηγόρος και ένας άνθρωπος με μεγάλη διαδρομή στην πολιτική ζωή του τόπου και στα κινήματα, γράφει «για τα δικά μας ταξίδια», για περισσότερο ή λιγότερο γνωστούς προορισμούς, για τόπους που έχει επισκεφθεί ή σκοπεύει να επισκεφθεί. Και πάντα με την ιδιαίτερη αυτή ματιά του, που βάζει στο επίκεντρο τον ταξιδιώτη και όχι τον τουρίστα. Προορισμός αυτής της εβδομάδας, το Σαν Σεμπασιάν της Ισπανίας.

typos-i

[ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ]

Πριν από λίγο καιρό η νέα κυβέρνηση του Πέδρο Σάντσεθ πήρε ψήφο εμπιστοσύνης στην ισπανική Βουλή.

Αν και οι Σοσιαλιστές ήρθαν δεύτεροι στις εκλογές, η συνεργασία με την Αριστερά αλλά και τις περιφερειακές πολιτικές δυνάμεις των «Αυτονομιών», όπως λέγονται οι διοικητικές υποδιαιρέσεις κατά το Σύνταγμα της χώρας και έχουν περισσότερες αρμοδιότητες από τις δικές μας Περιφέρειες, έκανε εφικτό τον σχηματισμό μιας «κυβέρνησης πτημένων», όπως θα την έλεγαν κάποιοι στην Ελλάδα. Θα ταξιδέψουμε σήμερα σε μια από τις πιο μαχητικές «Αυτονομίες», τη Χώρα των Βάσκων. Κλιματολογικά ο Γιαννιώτης επισκέπτης θα νοιώσει οικεία. Διότι είναι πολύ πιθανό φτάνοντας να βρει βροχή! Σφηνωμένη ανάμεσα στον Βισκαϊκό κόλπο, δηλαδή τον Ατλαντικό ωκεανό, και την οροσειρά των Πυρρναίων, η περιοχή υποδέχεται τους υδρατμούς του ωκεανού και χαρακτηρίζεται από μπόλικά ποτάμια, δάση και καταπράσινα λιβάδια, σε αντίθεση με το στερεότυπο της ηλιοκαμένης και ξερής Ισπανίας. Είναι πάντως αναπτυγμένη και βιομηχανικά με κυρίαρχο τον ρόλο του συνεταιριστικού δικτύου Μοντραγκόν.

Σ' αυτή τη γωνιά, όπως και στο γαλλικό έδαφος από την άλλη πλευρά των Πυρρναίων, ζει ένας πεισματάρης λαός, που μιλάει την αρχαιότερη γλώσσα της Ευρώπης, την άγνωστης προέλευσης εουσκάρα, και κατάφερε να διατηρήσει την ταυτότητα και τα έθιμά του, ανάμεσα στα οποία την αγάπη του για διάφορα περιέργια σπορ (πελότα, χαρικότα κλπ.) αλλά και για το ποδόσφαιρο. Υπάρχει και ορεινή και θαλασσινή βάσκιχη ψυχή αλλά τα σπουδαιότερα αστικά κέντρα βρίσκονται στην παραλιακή ζώνη, όπως και ο σημερινός μας προορισμός. Καλώς ορίσατε στη Ντονόστια, όπως λέγεται στα βάσκινα το Σαν Σεμπασιάν, των 190.000 κατοίκων.

Πολλοί το έχουν ακούσει χάρη στο, χρονολογούμενο από το 1953, κινηματογραφικό του φεστιβάλ, τον μύθο του οποίου απογείωσε ο Γούντι Άλεν με την ταινία «Το φεστιβάλ του Ρίφκιν». Το στρατηγείο του φεστιβάλ εγκαθίσταται κάθε Σεπτέμβριο στο μοντέρνο, γυάλινο κτίριο Κουρσάαλ του Ραφαέλ Μονέο. Αν και ιδιαίτερα εντυπωσιακό, κυρίως φωτισμένο τη νύχτα, στην αρχή προκάλεσε σκεπτικισμό, κατά πόσο η πόλη είχε ανάγκη ένα επιβλητικό τοπόσημο.

Διότι το Σαν Σεμπασιάν διαθέτει όντως ένα από τα πιο γοητευτικά αστικά τοπία. Το θαλάσσιο μέτωπό του για αρχή, με τις συνεχόμενες αμμουδιές Λα Κόντσα και Ονταρέτα να σχηματίζουν ένα ημικυκλικό κόλπο.

Πάνω: Το μοντέρνο, γυάλινο κτίριο Κουρσάαλ του Ραφαέλ Μονέο, το στρατηγείο του κινηματογραφικού φεστιβάλ.

Αριστερά: Στο βάθος ο νεογοθτικός καθεδρικός ναός του Buen Pastor [Καλού Ποιμένα].

Στη διπλανή σελίδα, το χελωνόσχημο νησί της Σάντα Κλάρα

Στο κέντρο του βρίσκεται το χελωνόσχημο νησί της Σάντα Κλάρα, παλιό λοιμοκαθαρτήριο και κιβωτός βιοποικιλότητας, ενώ τους δύο βραχίονες στεφανώνουν οι κατάφυτοι λόφοι Ουργούλ και Ιγουέλντο με μαγευτική θέα και προς τον ωκεανό και προς τον κόλπο και την πόλη, που απλώνεται πίσω από τις πλαζ. Κυρίως από τον ψηλότερο δεύτερο, που επικoinώνει και με τελεφερίκ. Ανατολικότερα εκτείνεται ακόμα μία πλαζ, η Θουριόλα, και ο λόφος Ουλία. Το φυσικό σκηνικό συμπληρώνει ο ποταμός Ουρουμέα με τις κομψές του γέφυρες, τις παλιές Σάντα Καταλίνα και Μαρία Κριστίνα και τη φουτουριστική λευκοπράσινη Κουρσάαλ με τους μεγάλους γλόμπους.

Του δίνουν χαρακτήρα τα κτιριακά σύνολα της παλιάς και της νέας πόλης. Το ζωντανεύουν τα πολλά φεστιβάλ, με χρονικά εγγύτερο, στις 20 Ιανουαρίου, την Tamborrada, όπου επί ένα ολόκληρο 24ωρο η πόλη δονείται από τους ήχους των τυμπάνων και των βαρελιών, που

περιφέρουν καμιά διακοσαριά μεγάλα γκρουπ μεταμφιεσμένων σε μαγείρους και στρατιώτες – τα 50 είναι παιδικά αλλά αυτά μόνο το πρωί! Και την τελευταία πινελιά γοητείας τη βάζει η ρομαντική μουντάδα της ατμόσφαιρας. Κοντολογίς ένα μέρος για να επιστρέφεις...

Η παλιά πόλη, στους πρόποδες του Ουργούλ, δεν ανταποκρίνεται ακριβώς στο όνομά της, μιας και χρειάστηκε να ανοικοδομηθεί μετά από το 1813, όταν ο βομβαρδισμός από τον αγγλο-πορτογαλικό στρατό του Ουέλιγκτον την απελευθέρωσε από τη γαλλική κατοχή αλλά, εκτός από δύο όμορφες εκκλησίες, δεν άφησε σχεδόν τίποτε όρθιο.

Σήμερα είναι ένας πεζοδρομημένος, απέραντος ναός εστίασης, στα δεκάδες καταστήματα του οποίου ανθεί η συνήθεια τσικιτέο, η μπαρότσαρκα δηλαδή με φίλους και μικρή κατανάλωση στην κάθε στάση - φυσικά όχι και στο τέλος της διαδρομής! Οι γνωστοί μεζέδες των ισπανικών μπαρ λέγονται εδώ pintxos (πίντσος). Ωστόσο ο επισκέπτης μπορεί να βρεθεί μπροστά στην προειδοποίηση, συνοδευόμενη από την Ικουρίνια, την κόκκινη - πράσινη - λευκή βάσκινη σημαία: «Καλωσόρισες αλλά θυμήσου. Δεν βρίσκεσαι ούτε στην Ισπανία ούτε στη Γαλλία. Βρίσκεσαι στη χώρα των Βάσκων».

Το αίτημα της ανεξαρτησίας του Εουσκάβνι ξεκίνησε ως αντίδραση στη 35χρονη καταπίεση, εθνική, πολιτιστική, ακόμα και γλωσσική, της φρανκικής δικτατορίας και κακώς συνδέεται στο μυαλό μας

μόνο με την ένοπλη δράση της οργάνωσης ETA. Κακώς επίσης γνωρίζουμε μόνο για τις δικές της δολοφονίες και απαγωγές και όχι για την αντίστοιχη κρατική και παρακρατική βία των κατασταλτικών μηχανισμών. Η ETA κατέθεσε τα όπλα το 2011 και αυτοδιαλύθηκε το 2018, αν και δεκάδες στελέχη της παραμένουν φυλακισμένα. Ένα μεγάλο κομμάτι του βάσκιου πληθυσμού τους θεωρεί πολιτικούς κρατούμενους και διαδηλώνει για την απελευθέρωσή τους.

Στη νέα πόλη, που άρχισε να χτίζεται με το γκρέμισμα των τειχών στα μέσα του 19ου αιώνα, επικρατεί ένας αέρας μπλεπρόκ με παλιά αριστοκρατικά ξενοδοχεία, το Δημαρχείο και τον νεογοθτικό καθεδρικό του Buen Pastor (Καλού Ποιμένα), μια ποικιλία αρχιτεκτονικών ρυθμών και φαρδείς, δεντροφυτεμένους δρόμους.

Στο παλιό λιμάνι, όπως και στο γειτονικό ναυτικό μουσείο, διασώζεται η μνήμη της

πλούσιας ναυτικής ιστορίας της Ντονόστια, που άκμασε επί αιώνες ως αλιευτικό και ναυπηγικό κέντρο. Μέχρι που η ισπανική βασιλική οικογένεια την έκανε αγαπημένο της θέρετρο, έχτισε το Παλάτιο Μιραμάρ, διοικητική έδρα του Πανεπιστημίου σήμερα, και σηματοδότησε τη ραγδαία της άνοδο ως κοσμοπολίτικου τουριστικού προορισμού.

Από τα βιβλία με τόπο πλοκής το Σαν Σεμπασιάν, στα ελληνικά κυκλοφορεί το μυθιστόρημα «Τα χρόνια της βραδύτητας» του Φερνάντο Αραμπούρου. Εκτυλίσσεται στα τελευταία αλλά σκληρά χρόνια του φρανκισμού και είναι γραμμένο με μια ευρηματική εναλλαγή μεταξύ του αφηγημάτων των γεγονότων και του συγγραφέα.

Αναζητήστε το δημιουργικό πνεύμα του γλύπτη Εδουάρδο Τσιλίδα. Το πιο γνωστό του δημιούργημα, το «Χτένι του ανέμου», αποτελείται από τρεις σιδερένιες κατασκευές, που θυμίζουν άγκυρες ή δαγκά-

νες, εμφυτευμένες από το 1977 στους κυματοδαρμένους βράχους στο δυτικό άκρο του κόλπου. Τοπίο όχι μόνο οπτικό αλλά, στη διάρκεια μιας κακοκαιρίας, και ηχητικό! Μια ολοκληρωμένη γνωριμία με το έργο του απαιτεί την επίσκεψη στο υπαίθριο πάρκο γλυπτικής, στο προάστιο Ερνάνι της ορεινής νότιας ενδοχώρας.

Η μόψη στην υψηλή μόδα γίνεται σ' ένα άλλο μουσείο, στην Γκετάρια της ανεμόεσσας ακτής του Βισκαϊκού. Το τιμώμενο από τη γενέτειρα πρόσωπο είναι εδώ ο σχεδιαστής Κριστομπάλ Μπαλενθιάγα, που δέσποσε στην παρισινή σκηνή του περασμένου αιώνα. Το μεσαιωνικό λιμάνι της Γκετάρια θεωρείται πρωτεύουσα του ψητού ψαριού, συνοδευόμενου από το ημιαφρώδες λευκό κρασί τσακόλι.

Το πιο συγκινητικό πάντως προσκόνημα είναι κοντά στο Μπιλμπάο. Προορισμός η Γκουέρνικα, Γκερνίκα στα βασκικά, που πέρασε στην αιωνιότητα ως σύμβολο πολεμικής φρίκης χάρη στον ομώνυμο πίνακα του Πικάσο. Κυκλοφορεί και μια ιστορία ότι στο κατεχόμενο Παρίσι ένας ναζί αξιωματικός ρώτησε τον ζωγράφο, αν αυτό είναι δικό του έργο, για να πάρει την απάντηση «όχι, δικό σας!».

Ο βομβαρδισμός της Γκουέρνικα στις 26 Απριλίου 1937 με 1.600 αθώους άμαχους νεκρούς ήταν η συμβολή του Χίτλερ και του Μουσσολίνι στα σχέδια του ομοϊδέατη τους Φράνκο. Ο πρωτότυπος πίνακας βρίσκεται σήμερα στη Μαδρίτη και διεκδικείται από τις βασκικές αρχές. Ωστόσο, περιδιαβαίνοντας την πόλη, θα βρείτε το αντίγραφό του με τη μορφή τοιχογραφίας από κεραμικά πλακάκια.

Σε μικρή σχετικά απόσταση στέκει η ιερή δρυς, σύμβολο των λαϊκών ελευθεριών των Βάσκων και τόπος συνέλευσης των αντιπροσώπων τους από τις 7 στο παρελθόν επαρχίες. Κάθε φορά που ξεραίνεται, φυτεύεται μια καινούργια και η παράδοση συνεχίζεται. Όπως και με το διπλανό Casa de Juntas, το κτίριο του σημερινού Κοινοβουλίου της Χώρας των Βάσκων.

Η μαγειρική είναι ακόμα ένα συστατικό στοιχείο της τοπικής ταυτότητας. Η κουζίνα ειδικά του Σαν Σεμπασιάν απέκτησε διεθνή φήμη εδώ και πολλές δεκαετίες και σήμερα καταγράφει τη μεγαλύτερη στον κόσμο αναλογία εστιατορίων, βραβευμένων με αστέρια Michelin, ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Καθώς ο χώρος δεν επαρκεί, παραπέμπω στον σύνδεσμο <https://hayam-cafe.ru/el/food-ingredients/strana-baskov-otkryvaet-svoi-sekrety-baskskaya-kuhnya/>. Η δεύτερη προτεινόμενη εκδρομή είναι στο Νιέβε, που έλκει το όνομά του από τη ρωμαϊκή οικογένεια Ναέβια. Συμπεριλαμβάνεται στη λίστα των «ομορφότερων χωριών της Ιταλίας» και συνδυάζει το πλούσιο φυσικό τοπίο με τα μεσαιωνικά δρομάκια του και τη θεατρική κεντρική πλατεία Ιταλίας.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Δεν υπάρχουν πολλές πτήσεις ούτε για το Σαν Σεμπασιάν ούτε για το γαλλικό Μπιαρίτζ και καμιά από την Ελλάδα. Η Aegean πετάει από την Αθήνα για το αεροδρόμιο του Μπιλμπάο - εποχικά και η Volotea. Θα συνεχίσετε με λεωφορείο της εταιρίας Pesa, που κάνει τη διαδρομή για το Σαν Σεμπασιάν σε 1 ώρα και 10 λεπτά.

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Μαθητικές εργασίες

**ΙΑΝΝΗΣ ΞΕΝΑΚΗΣ.
ΕΝΑΣ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙ-
ΚΟΣ ΠΑΤΕΡΑΣ**
ΜΑΧΗ ΞΕΝΑΚΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

Μια βιογραφία του Ιάννη Ξενάκη (1922-2001) δεν μπορεί να είναι (και δεν είναι πράγματι) τυχαία. Το βιβλίο της Μάχης Ξενάκη «Ιάννης Ξενάκης. Ένας συγκλονιστικός πατέρας», που μόλις κυκλοφόρησε σε μετάφραση Ροζαλί Σινοπούλου από την Αλεξάνδρεια, είναι όσα ανακαλεί και όσα εναποθέτει ως παρακαταθήκη στη σφαίρα της δημόσιας μνήμης μια εικαστική δημιουργός για έναν από τους εμβληματικότερους διεθνώς συνθέτες του εικοστού αιώνα. Κι ενώ η Μάχη μιλάει για έργο του Ξενάκη με αυστηρώς καλλιτεχνικά κριτήρια, δεν παύει ποτέ από την άλλη μεριά να ανασκαλεύει πίσω από τη μείζονα μουσική μορφή του το καθημερινό φυσικό πρόσωπο του πατέρα: όταν την κρατούσε μικρή από το χέρι, όταν έμπαιναν μαζί με την ίδια και τη μαμά της, τη Φρανσουάξ Ξενάκη, στο καγιάκ των διακοπών τους στην Κορσική, όταν της ζητούσε επίμονα να σπουδάσει μαθηματικά για να δώσει συστηματική βάση στη ζωγραφική της κλίση (κι εκείνη το απέφευγε και το ανέβαλλε με κάθε δυνατό τρόπο), όταν τον άκουγε να αναλαμβάνει από τον Λε Κορμπιζιέ έργα πρωτοφανούς αρχιτεκτονικής πρωτοπορίας, όταν έπαιζε μουσικά όργανα και τραγουδούσε στο σπίτι τους, όταν θυμόταν το πώς έχασε το ένα του μάτι από θραύσμα αγγλικής οβίδας στα Δεκεμβριανά,

όταν κήρυσσε την αδιαίρετη ενότητα επιστήμης και τέχνης, όταν εκδήλωνε ενθουσιασμό για μια μουσική του ιδέα μα κι όταν βυθιζόταν στη μοναξιά και στην περιουλλογή, νιώθοντας αποκομμένος από όλο τον κόσμο και κυνηγημένος από τη δυναστική ταχύτητα του χρόνου και της ύπαρξης.

Η Μάχη δεν μιλάει ελληνικά αλλά παραπέμπει πάντοτε στο ελληνικό πολιτικό παρελθόν του πατέρα της και στις κοινωνικές καταβολές του ακόμα και την εποχή κατά την οποία αναζητούσε στη Γαλλία τη μουσική του ταυτότητα, βασισμένη στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία, τον μοντερνισμό της αρχιτεκτονικής του Λε Κορμπιζιέ και τα μαθηματικά. Δεν ήταν εύκολος ο δρόμος που διάλεξε ο Ξενάκης και η κόρη του όχι μόνο το ξέρει καλά, αλλά και το αναδεικνύει συχνά στην αφήγησή της. Τα μαθηματικά βοήθησαν τον Ξενάκη να συνενώσει τη γραμμή των αρχιτεκτονικών κτιριακών όγκων με τον κόσμο των ήχων σε συνθέσεις που έψαχναν το βάθος και τις απαρχές της ανθρώπινης εμπειρίας. Μείζων στόχος του, οι πολύ διαφορετικοί και αντιθετικοί μεταξύ τους ήχοι τούς οποίους επιστράτευε όταν άρχισε να υπερβαίνει την επιρροή της ινδικής μουσικής, κοιτάζοντας, όπως ο Νίτσε, πέρα από το όριο της ιστορίας, προς τους αρχέγονους μύθους και προς τα αρχέτυπα ακούσματα εντός των οποίων βυθίζει τις ρίζες του ο πολιτισμός. Έτσι έστησε τις μουσικές μα και τις αρχιτεκτονικές του συνθέσεις ο Ξενάκης, αυτό ήταν το όραμα που προσδιόρισε τον βίο και την τέχνη του, κάνοντάς κάθε ημέρα και πιο γνωστό και συνδέοντάς τον με την ηλεκτρονική και την ψηφιακή μουσική.

Μια τέτοια προσωπικότητα παραμένει εις το διηνεκές ανήσυχη και εν εγρηγόρσει. Η γλώσσα της τέχνης και η μέθοδός της να αγγίζει τον πραγματικό της περίγυρο μεταμορφώνοντάς τον δεν είναι άγνωστη στη Μάχη Ξενάκη, καθώς έμαθε με τον καιρό να δίνει τις δικές της μάχες με την έκφραση. Χωρίς να παραλληλίζει ποτέ την πορεία της με την πορεία του πατέρα της, και διατηρώντας πάντοτε στο ακέραιο τη αυτονομία της, η Μάχη δεν θα διστάσει να παραδεχθεί πως τόσο η ίδια όσο και η μητέρα της παραχωρούσαν μονίμως ένα περιθώριο πρωτοβουλίας και αποφάσεων στον άνδρα της μικρής τους οικογένειας, κυρίως επειδή δεν ήθελαν να τον κακοκαρδίσουν. Κι αν ο Ξενάκης είχε τις αδυναμίες και τις εμμονές του, τίποτε δεν τον εμπόδισε να μοιραστεί με κόρη και μάνα όχι μόνο μια αρμονική οικογενειακή συνύπαρξη μα και το πάθος του για την τέχνη, αποτυπωμένο τώρα στο αχανές αρχείο του, που αποτελεί κοινό κτήμα και αντικείμενο πολλαπλών χρήσεων για τους νεότερους ερευνητές. Η ελληνική μετάφραση και έκδοση του βιβλίου θέλει να τιμήσει την έκθεση του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ) για τον Ιάννη Ξενάκη, που θα λειτουργήσει μέχρι τις 7 Ιανουαρίου 2024.

ΕΝΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Κόκκινα τριαντάφυλλα για έναν Ιρλανδό

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Το Red Roses for Me δεν κυκλοφόρησε τέτοιες μέρες ακριβώς, αν και του χρόνου στις 10 Οκτωβρίου, θα κλείνει τα 40 του χρόνια.

Ήταν όμως το πρώτο άλμπουμ των Rogues, που πριν λίγες μέρες έχασαν τον ηγέτη τους, τον Σέιν μακ Γκόβαν.

Αν στην υπόθεση του βρετανικού εν γένει πανκ, ο Τζο Στράμερ ήταν ο «οπληρχηγός» όπως είχε πει ο ίδιος στο «The future is unwritten», ο Σέιν ήταν το πρωτοπαλίκαραο.

Ο ίδιος, απίθανα ειλικρινής και απολαυστικός, καταπληκτικά ανορθοδοντικός και ενίοτε τραγικά εξαρτημένος, είχε μπει στην υπόθεση των

Rogues, γιατί, όπως έλεγε, δεν είχε τα κότσια να μπει στον IRA.

Το 1984 λοιπόν, οι Rogues κυκλοφόρησαν τον πρώτο τους δίσκο: To Red roses for Me.

Μπορεί το άλμπουμ να μην ήταν στο επίπεδο του διαστημικού Rum, Sodomy & the Lash που ακολούθησε ένα χρόνο αργότερα, αλλά μην έχετε αμφιβολία: αν υπάρχει ένας «προπάτορας» του σημερινού πολύ τρέντι «celtic punk», είναι αυτός ο δίσκος.

Η Shane Gang τότε αποτελούνταν από την αυτού μεγαλειότητα τον μακ Γκόβαν, την Σκοτσέζα Κέιτ, τον Τζεμ Φίνερ, τον Σπáιντερ Στέισι, τον Κλόμπερερ Ράνκεν και τον Τζέιμς Φέρνλι.

Τα δε κομμάτια ήταν σχεδόν όλα του Σέιν και σε κάποιες περιπτώσεις, όταν δηλαδή διασκεύαζαν

παραδοσιακά κομμάτια, έκανε την ενορχήστρωση συνολικά η μπάντα ή κάποια μέλη της.

Ένα από αυτά τα κομματάκια, ήταν το Boys from the Country Hell, που είναι σαν να παραγγέλνει μόνο του μια δωδεκάδα μπύρες και να ετοιμάζεται να πλακωθεί δι ασήμαντον αφορμή. Κάποια άλλα είναι από τα πιο γνωστά της μπάντας (Streams of Whiskey), κάποια μιλάνε για το Λονδίνο, που ήταν η βάση της μπάντας, παρά τη γενικώς εξώτερη καταγωγή της. Γενικώς αναδύουν μια αίσθηση ευφορίας, που μπορεί να κρύβει όμως και άλλα, πιο σκοτεινά θέματα.

...όπως αυτή η συγκυρία, με την ψυχούλα του Σέιν μακ Γκόβαν να αναχωρεί, ταλαιπωρημένη και γελαστή μαζί, 39 χρόνια μετά από αυτό τον δίσκο...

Ο «ΝΑΠΟΛΕΩΝ» ΤΟΥ ΡΙΝΤΛΕΪ ΣΚΟΤ ΕΧΕΙ ΛΙΓΟΥΣ ΘΑΥΜΑΣΤΕΣ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

«Μια πολύ αντιγαλλική ταινία»

Ένας Βρετανός που αφηγείται την ιστορία του Γάλλου Καίσαρα. Μια ιστορία που αρχίζει με ένα λάθος (ο Ναπολέων Βοναπάρτης παρευρίσκεται στον αποκεφαλισμό της Μαρίας Αντουανέτας, που δεν έγινε) και τελειώνει με το ξεδίπλωμα του αριθμού των νεκρών που άφησε στο πέρασμά του σε όλη την Ευρώπη (υπονοούμενο: ήταν πρόδρομος του Χίτλερ και του Στάλιν). Ακόμα χειρότερα: ο Αυτοκράτορας και οι υπόλοιποι πρωταγωνιστές μιλούν στα αγγλικά. Τι θα μπορούσε να πάει στραβά;

Η ταινία του Ρίντλεϊ Σκοτ, η οποία έκανε πρεμιέρα την περασμένη εβδομάδα, έχει αγγίξει ένα νεύρο στη Γαλλία. Δεν υπάρχουν πολλοί παγκόσμιοι ηγέτες των οποίων οι τάφοι βρίσκονται στο κέντρο της πρωτεύουσας ενός έθνους: Ο Λένιν, ο Μάο... και ο Ναπολέων, τα λείψανα του οποίου αναπαύονται στο μνημείο Les Invalides. Είναι αδύνατο να κατανοήσει κανείς αυτή τη χώρα χωρίς τον άνθρωπο που ενσάρκωσε την τελευταία πραγματική στιγμή της γαλλικής ισχύος στον κόσμο και που έθεσε τις βάσεις για το σύγχρονο κράτος της.

«Είμαι φανατικός θαυμαστής του Ρίντλεϊ Σκοτ», δήλωσε ο ιστορικός Ζαν Τουλάρ το βράδυ της Τρίτης. Εκτός από οπαδός του σκηνοθέτη του Blade Runner, του Alien και του Gladiator, ο Τουλάρ είναι επίσης οπαδός του Ναπολέοντα, ή τουλάχιστον, είναι ένας από τους πιο διακεκριμένους μελετητές του και ένας αξιόλογος βιογράφος του.

Ο Τουλάρ μιλούσε σε ένα συνέδριο που διοργάνωσε το περιοδικό Le Figaro Histoire στο L'Arlequin, μια παρισινή κινηματογραφική αίθουσα όπου το κοινό είχε μόλις παρακολουθήσει μια προεπισκόπηση της ταινίας «Ναπολέων». Ο ιστορικός είπε: «Σας μιλάω ως λάτρης του κινηματογράφου». Ήταν ένα σημαντικό ξεκαθάρισμα. Διότι, μετά από αυτή τη δήλωση, ο Τουλάρ και οι άλλοι ιστορικοί που συμμετείχαν στην εκδήλωση προχώρησαν στην «αποσυναρμολόγηση» της ταινίας. Μερικές από τις εκτιμήσεις που ακούστηκαν στη σκηνή του L'Arlequin: «Κρύβει το πολιτικό τοπίο», «απογοητεύτηκε από το σκηνικό», «κατά τη διάρκεια της μάχης του Αούστερλιτς δεν καταλαβαίνεις τίποτα», «είναι ένας ατελής Ναπολέων»-«ενίοτε, μονολιθικός».

Ο Τουλάρ, ο οποίος σε ηλικία σχεδόν 90 ετών μπορεί να υπερηφανεύεται για μια βιβλιογραφία δεκάδων βιβλίων για τον Ναπολέοντα Βοναπάρτη, ξεκαθάρισε τα πράγματα στο τέλος της ομιλίας του όταν ρωτήθηκε αν η νέα ταινία είναι ένα καλό σημείο εισόδου για κάποιον που δεν είναι εξοικειωμένος με τον Ναπολέοντα. Η απάντησή του: «Θαυμάζω τον Ρίντλεϊ Σκοτ, αλλά ως καθηγητής ιστορίας της Σορβόνης, θα συμβούλευα να μην δείτε αυτή την ταινία». Τα χειροκροτήματα ακούστηκαν ανάμεσα στους διαδρόμους. «Ως λάτρης του κινηματογράφου, ναι», συνόψισε. «Ως ιστορικός, όχι!» Όπως συμβαίνει με κάθε μυθιστορηματική αναπαράσταση, η κριτική στον Ναπολέοντα του Σκοτ εκτυλίσσεται σε δύο επίπεδα. Το πρώτο είναι αυτό των γεγονότων. Εδώ, οι Γάλλοι είναι ίσως πιο ευερέθιστοι από το υπόλοιπο κοινό, επειδή ο πρωταγωνιστής είναι ένας από τους δικούς τους. Υπάρχει ένα αίσθημα, ακόμη και αν δεν χρησιμοποιείται η έκφραση, της πολιτισμικής οικειοποίησης. Για παράδειγμα, ο Τουλάρ επισημαίνει ότι ο Ναπολέων δεν έφερε ποτέ σπαθί στο Βατερλώ, αν και είναι επεικής επειδή «είναι

θέμα μονομάχων και ο Ρίντλεϊ Σκοτ συγχωρείται». Ένας άλλος ιστορικός που ειδικεύεται στην εποχή και το ιστορικό πρόσωπο, ο Patrice Gueniffey, έχει επισημάνει περισσότερα λάθη στο εβδομαδιαίο ειδησεογραφικό περιοδικό Le Point. Ένα από αυτά είναι η προαναφερθείσα παρουσία του μελλοντικού δικτάτορα στον αποκεφαλισμό της βασίλισσας Μαρίας Αντουανέτας, όταν εκείνη την εποχή ο Βοναπάρτης βρισκόταν στην πολιορκία της Τουλόν, μόλις 500 μίλια από το Παρίσι. Ο βομβαρδισμός των Πυραμίδων είναι μια άλλη από τις επινοημένες σκηνές της ταινίας.

Η ΕΙΚΟΝΑ

Υπάρχει και ένα άλλο επίπεδο σε αυτή την κριτική, αυτό της εικόνας του Ναπολέοντα που μεταδίδει ο Ρίντλεϊ Σκοτ. Δεν είναι ότι η Γαλλία παραβλέπει τις αμαρτίες του ηγεμόνα, όπως η δικτατορία, η επαναφορά της δουλείας ή οι ατελείωτοι πόλεμοί του. Αλλά ενοχλεί το γεγονός ότι ο πρωταγωνιστής εμφανίζεται ως «η καρικατούρα ενός φιλόδοξου, κορσικανικού τέρατος, ενός αγροίκου που κατσουφιάζει και που ταυτόχρονα είναι κακόςτροπος με τη γυναίκα του», λέει ο Gueniffey. «Ο Ρίντλεϊ Σκοτ», προσθέτει, «δεν αντιλαμβάνεται ότι πρόκειται για έναν λογικό παραλογισμό: πώς ένας χαρακτήρας τόσο χαζός, τόσο μέτριος και γελοίος κατέληξε να γράψει μια τέτοια μοίρα;».

Ο ιστορικός και συγγραφέας του μνημειώδους «Βοναπάρτη» θεωρεί ότι ο Σκοτ «υιοθετεί την παλιά καρικατούρα που έγινε για τον Ναπολέοντα αμέσως μετά την πτώση του και που προήλθε από την Παλινόρθωση ή από τον αγγλικό εχθρό γύρω στην εποχή του Συνεδρίου της Βιέννης». Και εδώ αναδύεται μια ιδέα που διατρέχει την υποδοχή της ταινίας στη Γαλλία: «Είναι μια ταινία κατά του Ναπολέοντα. Σίγουρα, δεν του αξίζουν οι έπαινοι, αλλά είναι φτιαγμένη χωρίς αποχρώσεις και εξυπνάδα». Είναι μια ταινία, καταλήγει «πολύ αντιγαλλική».

Αντι-Γάλλοι; «Το τέλος είναι», λέει ο Τουλάρ φεύγοντας από το θέατρο. «Η καταμέτρηση των νεκρών στρατιωτών, η οποία εμφανίζεται χωρίς προειδοποίηση, δείχνει ότι υπάρχει η επιθυμία να είναι εχθρική προς τον Ναπολέοντα Τουλάρ. Κατά τη διάρκεια της προβολής στο L'Arlequin, κανείς δεν έφυγε από την αίθουσα, κανείς δεν αποδοκίμασε. Ούτε υπήρξε χειροκρότημα. Οι κριτικοί δεν ήταν ενθουσιασμένοι. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ήταν εντελώς εχθρικοί, πέρα από ιδεολογίες. Η αριστερή εφημερίδα Libération έγραψε: «Χωρίς να υιοθετεί πραγματικά ένα συγκεκριμένο σημείο ή προσέγγιση, ο Ναπολέων είναι μια ήσυχια άσημη ταινία, πολύ σίγουρη για την ανοησία της».